

ایمان معناسی و هم فضیلت لری
و شوابلاری بیاننده در

و کتاب طبع اولندي قزانده مطبعة کريمه ده گندى
صارفلريله ۱۹۰۸ نېي سنه ده

Типо-литографія Т. Д. Бр. Наримовыхъ въ казани.
1908 г.

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين والصلة والسلام
 على رسوله محمد وآلها واصحابه اجمعين (وبعد ايمان ديو
 شريعته الله تعالى كا وآننك رسول پيغمبر من محمد
 مصطفى صلی الله عليه وسلم الله تعالى جانبین کنوردکی
 خبرلر کا اینانماگه کونکل بيرله راستلامغه ديرلر واسلام ديو
 شريعته الله تعالى ننک امرینه بویون سونماگه يعني
 اشله دیکانن اشله کا واشلمه دیکانندین طبولماگه ديرلر
 الحاصل ایمان واسلام ایکیسی بردار پیغمبر من محمد
 مصطفی صلی الله عليه وسلم الله تعالى طرفندن کیلتورکان

حکم لرکا

پیرلاون بیشتر بیز

حکم لرکا کونکل برله ایناماق وتل برله اقرار قیلماققه
 دیرلر ودھی اول نرسه فی شریعت وملت و دین دیب
 ایتورلر (کلمة طَيِّبَة) یعنی بو سوز الله تعالیٰ اولوغلامق
 وباطل قوللوق قیلنهش دن پاکلاماک وبرلاماک سوزیدر
 (لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ) یعنی یوقدر حق لق او زره قوللوق قیلنهش
 (اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ يَأْتِيَنِي مُؤْمِنٌ) محمد صلی الله
 علیه وسلم (رَسُولُ اللَّهِ) الله تعالیٰ ننک ایچسیدر
 وخبر چسیدر الله ننک قوللارینه الله تعالیٰ ننک بیدورقلار فی
 اینکوچی و بیورغوغچی و نهی قیلغان نرسه لرندن نهی
 قیلغوچسیدر بزم پیغمبر مزدور آخر زمان فاچه شریعتی
 باقیدر آندن صونک هیچ پیغمبر سیلماس غیر شریعت
 و حکم بولماس غیر پیغمبر لرننک حکمنی منسوخ قیلنهش در
 غیر پیغمبرلر شریعتی برله حکم قیلماق درست دکلدر
 و بارچه مخلوقات ننک افضلیدر (ینه پیغمبر علیه السلام
 بیوردی (لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ) دیکان سوز بارچه ذکر لارینک
 اولو غیدر و تقو من اینکان سوز لرننک و مندین بور و نغی

۲۴

پیغمبرلر اینکان سورىزلىنىڭ آرتۇغىدۇر وتقى جاننى
ومالنى دىنیادە ساقلا غۇچىدۇر ودۇنى آخىرى ئەمنىكوت مۇغۇلە
قالماقدىن قوتقارغۇچى دور (ودۇنى حديث قدسى
كلمىشىر الله تعالى ايدىر (لا إله إلا الله) منم قلعەملىر وھر
ڪم منم قلعەمە كرسە منم عذابىمدىن اميىن او لور (ودۇنى
پیغمبر صلى الله عليه وسلم بىيوردى ھەر كم يتنمىش منك
مرتبە (لا إله إلا الله) دىسە او لىكشى تموغ او تندىن
قوتلۇر (ياتقى بركسى كا او قوب باغانشلاسە او لىكشى
ھە قورتلۇر كراك ترىيڭ كشى او لىسون كرك او لوك
او لىسون (نقل من شرح اوراد فتحيه) (ونقل دركە او لى
وقت كم حق تعالى فرعوننى غرق ايلدى موسى عليه السلام
ايىدى يارب منى بىر عمل كا دلالت ايلە كە منك وېردىكىك
نعمت لارنىڭ شەكرى اوچۇن دىدىي حق تعالى ايىدى
(لا إله إلا الله) دىكىل ديو موسى عليه السلام دۇنى زىيادە
ايىلىدى (لا إله إلا انت) دىمە كا قىمىدۇنى حق تعالى بو
يتار دىدىي ياموسى موننىڭ ئوابى نەمقداردر بلور موسى

اکر سوکلرنی ویرلرنی میزان ننک بر کفه سینه قویسه لار
و بر کفه سینه (لا اله الا الله) کلمه سنی قویسه لار (لا اله الا الله)
کلمه سی آغر کلور ایدی (انوار العاشقین) حکایت
شیخ ابو الربيع ایدی من بو کلمه لرنی يتمش منک
مرتبه اینکان ایردم هچ کم کا تعیین قیلما مشدم بر کون
بو مجلس کا حاضر بولدم اول جماعت آراسنده کشف
ایسا سی دیرلردی بر او غلان بار ایردی طعام یمک تلادی نا کاه
یغلاقی باشладی آنکا ایندیلر نه اوچون یغلارسن ایدی
آنامنی تموغان کوررم شیخ ابو الربيع ایندی کونکلوم دن
ایندم بارب سن بلورسن يتمش منک مرتبه اینکان (لا اله
الا الله) کلمه لرنی بو او غلان آناسی ننک تموغدان
آزادلی اوچون تعیین قیلدوم وباغشلامد اول او غلان
کولدی و شادلاندی آنامنی تموغدن خلاص تابدم الحمد لله
دیدی طعام یمه کا مشغول بولدی پس منک بوحدیث ننک
راستلغی وهم اول او غلان کشف صاحبی اید کی معلوم
اولدی (کلمة الشهادة) یعنی او شیو سوز الله ننک

برلستئينه وپيغمبر عليه السلام ننك حق لغنه تنوقلق
 بييرمكدر (أشهد) يعني تنوقلق بيروم من (آن) يعني
 دورستلکده (لا إله إلا الله) يرقدر حق لف او زره قوللوق
 قيلنمش (الله أكمل) بير الله در (أشهد) دخن تنوقلق
 بيروم من (آمنا) درستلکده محمد عليه السلام (عبد)
 اول الله تعالى ننك قليدر (رسول) دخن اول الله تعالى
 ننك يبارلمش خبر چىسى دايچيسيدر (خبرده مونداغ
 كلوب تر رسم كلمه شهادت او جماح ننك آچقوچيدر
 وتموغ ننك يوزاغيدر وبارچه آچقوچلاردن آچماقلق
 كلور وبغلامق كلمز اي مؤمن فكر قيل كلمه شهادت
 او جماح ننك آچقوچى وتموغ ننك يوزاغى اي ر آچار
 وهم باغلار فجان مؤمن بندە او جماح گرمه كرسه لر آنلار
 اوچون ياصالغان سراييلارغه باقسالار ڪوركا يلر رسم
 ڪوشك لرى ننك ايشك لريكا يوزاق سالوب تورورلار
 ياقوتدين وحورلار ڪوشك لر ايچنده اول تورورلار
 بونلار ننك كلakan بيلوب خوش آواز برله آيغايلار رسم

اى حق تعالى ننک سوکلو قل لارى بىزكارلور وقت بولدىمو
 آيغايلار بلى بولوب تورور ايشك آچونكلار (مورلار
 اينكايلىركم بو ايشك ننک آچقۇچى سىزىرە تىرى آيغايلار كم
 بىزدە آچقۇچ يوقىترور مورلار آيغايلار كم كلمە شهادتنى
 او قونكلار بس كلمە شهادتنى او قورلار ايشك آچلغاي
 حورلار بولارغە كلاكايلىر اول حورلارنىڭ نورى او جماھىنى
 روشاڭ قىلغاي كوزلۇنى خىرە قىلغاي يعنى كوزلۇرى
 چاغلغاي بس بودولت و سعادت ايشكى آنلار يوز يكا
 آچلغاي حق تعالى فرمانى بىرلە آى مۇمنلار اىكراينسانكىز
 كلمە توحيد و كلمە شهادتنى ايتونكىز اىكىنباي زىلسانك
 بوكلمەلر بىرلە قىلغىل اىكىتكىبە زىلسانك يعنى طايانسانك
 بوكلمە لرىكا قىلغىل دنيادە ايشنىڭ تۈزۈك و آخرتە باشنىڭ
 بلند بولور (كلمة التوحيد) يعنى او شبو سوز الله تعالى فى
 ذات صفاتىندا و فعل صفاتىندا او رتاقدان و تىنكاش دن
 يالغۇزلامق و بىرلەك در و بىرلەك بىرلە حكم اينمكىر
 (أشهدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ) معناسى او تىكان سوز دە معلومدر

٨

(وَحْدَهُ) يعني حال بوكم بالغورزدر معبدلقده اول الله تعالى
(لَا شَرِيكَ لَهُ) يعني الله تعالى کا اور تاقلق یوقدر قوللک
قیلنماقده (لَهُ الْمُلْكُ) يعني الله تعالى کا در معبدلیک
یا اینکه اول الله تعالى ننکر سلطانلک و پادشاهلک (وَلَهُ الْحَمْدُ)
يعنى اول الله تعالى کا در اولوغ لک برله وايد گولک برله
اوسمک و ماقتماق (یُحِبِّی) یعنی ترکوزر (وَیُمِیَّتُ)
دھی اولنورور (وَهُوَ) اول الله تعالى (هُوَ) تریکدر
جان برله ایمس (لَا يَمُوتُ) یعنی هر کن اولمز یوقلاماز
خلوق ننک هیچ برحالندن غافل بولماز (بیده) یعنی
اول الله تعالى ننک قدرت قولندادر (الْخَيْرُ) بارچہ دنبا
و آخرت اید گولکی (وَهُوَ) اول الله تعالى (عَلَى كُلِّ شَيْءٍ)
بارچہ نرسه او زرینه (قَدْ يَرُونَ) قوئی ینکو چیدر هیچ نرسه کا
عاجزلقی یوقدر آننک او چون قدرتی ننک چیکی یوقدر
(ابو داود ابن ماجہ حضرتلری سنن کتابنک ایندی پیغمبر
صلی الله علیہ وسلم دن هر کم بو کلماء توحیدنی ایرته برله
ایتسه آنکا اول قدر ثراب بولور اسماعیل علیہ السلام

اوغلانلارندن بر قل آزاد قىلغان تىك بولغاى و دخى آنىك
 اوچون اون ايدىگوليك باز لور واون باوزاپ بىپلور
 واون درجه ويرلور و دخى شىطاندن صاقلانمۇ بولور
 واوجماحغە كرور واكر كېچ بىرلە اينسە اوشانداق بولور
 ثواب يوزىندن و دخى معلوم بولغاى قچان بىر مرتبە ايدىماڭىز
 بومقدار ثواب بولسە هرنە قدر او قورسە اوشانداق ثواب
 بولور (و حصن حصىن دە كلىرى پىغمبر صلى الله عليه وسلم
 ايدى من و مندىن بورونغى پىغمبرلار ايدىكان سوزلرندىك
 آرتۇغراقىيدىر بوكلمە توھيد (و دخى امام ترمذى نىك
 سۈن كتابىندە كلىرى پىغمبر صلى الله عليه وسلم ايدى
 هر كىم بازارغە كرگاند بوكلمە توھيدنى اينسە الله تعالى
 آنىك اوچون منك منك بلنى درجه ويرور واوجماحە
 باوزلۇنى يوبىار و منك منك باوزلۇنى
 بىر ايو بنا قىلور (نقل من اوراد فتحىيە) (كلمة رد الكفر)
 يعنى اوشبو سوز كفرلىك سوزلرندىن كفرلىك اشلىرندىن
 قايتماق لىدور والله تعالى كا صىغىنە ساقىر ويار لقا يابو

اسماکدر (اللهمَّ) ای بر اولوغ الله (انی) درستلکن من
 ضعیف قلنک (أعُوذُ) صغورمن (بِكَ) سنکا صغماس من
 سندین غیریکا (منْ أَنْ أَشْرَكَ) او شبو کم اورتاف
 قیلمقدین (بِكَ) سنکا (شَيْئًا) هیچ بر نرسه نی (وَآنَا أَعْلَمُ
 حال بوکم بلو رمن يعني بلکان حالمده (وَأَسْتَغْفِرُكَ) يعني
 یار لقايو استرمن سندین (لَمَا) شوند این ڪفرلک
 سوزلرندن ڪفرلک اشنرندن (لَا أَعْلَمُ) بلماں من آنی
 (انَّكَ) آننک او چون درستلکن سن (آنَتْ) سن سن
 (عَلَامُ الْغَيْبِ) غیبلرنی بیک بیلکوچی هیچ بر نرسه سننک
 بلماکلکندن طش بولماں (معناسی یارب اکر منم
 سوزم ایله واکر فعلم ایله واکر اعتقادم ایله مندن ڪفر
 اشکاره اولدی ایسه من اول کلماء ڪفردن ڪفر فعلدن
 توبه ایندوم و قایندوم دین اسلامه کردم و دین اسلامی
 قبول ایندم و راستلک ایله مسلمان بولدم جانم ڪونکلم
 بوله ڪفرلیکدن بیزدم (یارَبَّ) او زنکا صغننم یا الله
 ڪفرلیک دن او زنک صاپله فضلنك و رحمتنک بوله (ای

عزیز قرنداش لر بلنکز هر کم کفر سوزلرنی سوپلاسه
 اعتقاد اینماسه اما قصد بله و کند و دلیله سوپلاسه علماننک
 اکثری قاشنک کافر او ملاز (اماً) احتیاط او چون بیور و رلار
 آننک نکامن ینکالیه لر و توبه واستغفار ایلیه لر من بلماین
 سوپلدم دیمک فاین ابلمز بلماز لبک عذر دکدر و هر کم
 سوز آراسنک قصدی بو غیکن کفر کلمه سین سوپلرسه
 کافر او ملاز احتیاط او چون توبه واستغفار ایلیه و هر کم
 قصد بله واختیار بله کفر سوزین سوپلسه علماء اتفاق
 ایلمش سوز اولسنه آنی سوپلین کافرا ولور دیو اول کشی ننک
 دکلی قیلغان اید گو عمل لرن باطل ایلر واکثر هج قیلمش
 اولسنه ایکنچی مرتبه هج قیله و اگر اول کلمه نی سوپلکدن
 صنکره خاتوننه جماع ایلسنه زنا اولور واکثر خاتونی حامله اولسنه
 بالا تابسنه بالاسی حرام زاده اولور واکثر عادت او زرینه
 نقدر (اشهد ان لا اله الا الله) دیر ایسنه ده کفر لیکدن
 قایتماز تا شرز کا دکن کم الهی شول ایند کم سوزدن قایتدم
 (استغفر الله و آتوب إليه) دیب ایکنچی ایمان کنور ما ینچه

سکردن قوتلماز وایکنچی نکاح ایلمینچه خاتونی حلال او ملار
 و بو آفتدن قوتلماغه هیچ چاره یوقدر مکر که هر ایرته و هر
 سیچه بو کلمه عردالکفرنی معنا سین فهم لاب او قیه بو کلمه
 برکاتنله تنکری تعالی آننک تلن کلمه کفردن صافلا یه
 عما لا اعلم دیمکن لما لا اعلم دیمک درست راکدر
 (نقل من الہیکم التکاثر) (کلمۃ الاستغفار) یعنی او شبو
 سوز الله تعالی دن بار چه گناه لارنی بار لقامقنى استمکدر
 (استغفرُ الله) یعنی بار لقامقنى استار من الله تعالی دن
 او چ مرتبه اید (من کل ذنب) یعنی بار چه گناه لرم دن
 (آذنبتہ) گناه قبلكم من اول گناه نی (عَمْدًا) قصد
 بوزندن (أَوْخَطَاً) یا اینکه خطالق بوزندن (سَرَا)
 یا شرن بوزندن (أَوْعَلَانِيَةً) یا اینکه اشکاره بوزندن
 (وَاتُّوبُ إلَيْهِ) ذپی قایتمان اول الله تعالی ننک بار لقامی
 ساری (منَ الذَّنْبِ الَّذِي) شوند این گناه لار مدان
 (أَعْلَمُ) بلور من اول گناه لار منی (وَمَنَ الذَّنْبِ الَّذِي)
 ذپی شوند این گناه لام دین (لَا أَعْلَمُ) بلماش من اول

گناه لار منی

گناهlarمنی (انَّكَ أَنْتَ عَلَامُ الْغُيُوبِ) درستلکد سنهن
 غایبلرنی بیکبیلکرچی هیچ نرسه سننک علمنکدن طش
 بولملس (بِوَكْمَهْ إِسْتَغْفَارْنِنْكَ مَعْنَاسِيْ اَوْ شَبُودْ رَكْمَ اَسْتَارْمَنْ
 اول اولوغ الله تبارک وتعالی دین بارچه گناهlarمنی یا پماقنى
 داورتماکنى تا اینکە غيريلار او زرینه اشكارا قىلماگاي
 دنیاده و آخترته (وَ اَمَا اَوْجَ كَرْهَ اِيْنَمَكَ سَبْبِيْ اَوْ لَرْ رَكْمَ
 پىغمبر صلی الله عليه وسلم اول وقتكم نمازدان دوندى
 اوچ مرتبه استغفر الله ديدى كامل لمك اوچون (أَمَّا)
 استغفار ده كامل و مبالغه يتنمى مرتبه كه يتشىركىدرن تاكى ركىم
 الله تعالى آيت كريمه ده بىوردى (اَنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ
 مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ) وَ اَمَا اَسْتَغْفَرْ فَضْيَلَتِي اَوْ لَرْ رَكْمَ
 حضرت حق سېحانه وتعالى کلام شريفىندە بىوردى (وَ مَنْ
 يَعْمَلْ سُوءً اَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرَ اللَّهُ يَجْدِ اللَّهُ غَفُورٌ اَرْحَيمٌ)
 يعنى هر كىم اشلاسه كچك گناهنى یا اينكە ظلم لق قىلسە
 او زينه اولوغ گناه قىلماق بىرلە آندىن صونك يارلىقايو
 استاسە تابار اول من الله تعالىنى يارلىقاوچى (وَ دَفْنَى)

رحمت قیلگوچی رحمت حق تعالیٰ ننک انعام و احسان
 قیلماقیدر قوللارینه (بس معلوم بولدیکم الله تعالیٰ ننک
 کامل لطفی وارد قوللاری او زرینه آننک او چون غفورا
 برله کفایه قیلمادقیلکه رحیما دیدی (یعنی بر من استغفار
 قیلسه آننک گناهن یار لقارمن وهم نعمتن آرتدر من
 واکرام قیلو من ننه کم دنیاده مجازی پادشاه بر زندان لق
 کمسه فی هفو قیلوب زندان آزاد قیلو وهم خلعت کیدرو
 (و امام احمد ننک مستند کتابندہ کلری پیغمبر صلی الله
 علیه وسلم بیوردی شیطان علیه اللعنة الله تعالیٰ غه ایدی
 آنط اچار من عز تنک برله سینک قوللار نکنی بولدان
 آز در من دایم شول وقتقاچه کم جانلاری تنلر زنده در
 (موندین صونک الله تعالیٰ ایندی ای ملعون آنطا بچار من
 اولو غلغم برله کم دایم بار لقارمن قول لا رمن شول وقتقاچه
 کم یار لقاماق استرلر مندین (طبرانی کبیر بناک ایدی
 پیغمبر صلی الله علیه وسلم ایندی هر کم بار چه مؤمنین
 و مؤمنات او چون یار لقايو استاسه الله تعالیٰ آننک او چون

کامل ایزگولیک یازار بارچه مؤمن لر سانچه ترک بولسون
 هم اولوک بولسون (وقتی پیغمبر علیه السلام ایندی هر کم
 بارچه مؤمنین و مؤمنات او چون یکرمی یتی مرتبه یا یکرمی
 بش مرتبه یارلاقایو استاسه اول کشی دعا سی مستجاب
 اولنمش کمسه لردن اولور (وقتی یریزینه آنلار سبیلی
 رزق ویرلمش کمسنه لر جمله سنده اولور مؤمنلر او چون
 استغفار او شبو در (استغفِرُ اللَّهِ الْعَظِيمَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَنَا
 وَلِوَالِدِينَا وَلَا سَتَادِنَا وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ
 وَالْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءُ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ
 الرَّاحِمِينَ) (اولوغ استغفار او شبو در اوچ مرتبه اینکای
 (استغفِرُ اللَّهِ الْعَظِيمَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَقُّ الْقَيْمُ وَاتُّوْبُ إِلَيْهِ
 (کلمة الله تَعَالَیٰ) یعنی او شبو سوز الله تعالیٰ فی الوغلامق
 دا و کمک سوز بدو (سبحان الله) یعنی پاکر الله تعالیٰ
 بارچه عیب لردن و کمیلک لردن واریغ در ذات شریفه
 لا یق بولماس صفت لاردان (الحمد لله) وقتی اولو غلامق
 واریغ لامق براه او کمک و ما قتاما ق اول الله تعالیٰ او زرینه دور

هیچ کم کا ایرماس (ولَا إِلَهَ) دخی یوقدر حق لف و راست لف
 او زرینه قول لف قیلنمش (إِلَهُ اللَّهُ) مکر بر او لوغ الله در
 (وَاللَّهُ أَكْبَرُ) تقی اول الله تعالیٰ او لوغر اقدر بار چه
 مخلوق دین هیچ مخلوق غه یول یوقدر الله تعالیٰ ننک
 او لوغلقی ننک مقدارین بلور کا (وَلَا حَوْلَ) تقی یوقدر
 حیله و ساغش یا که یوقدر معصیت دن دونمک (وَلَا قُوَّةً)
 دخی یوقدر طاعت او زره قوت و قدرت (إِلَهُ الْأَمْلَأُ) مژر
 الله تعالیٰ ننک تلاوی بر له و توفیقی بر له در هر بر ایش کا
 (الْعَلِيُّ) شوند این الله در کم بلند در و بیوکن ر او رتاق دان
 ذات نده و بار چه صفات نده (الْعَظِيمُ) یعنی شوند این
 الله در کم بار چه دین او لوغر و بار چه مخلوق خور و حقیر در
 (خبر ده آنداغ کلور کم) (سبحان الله) تسبیح نی جبرائیل
 علیه السلام دن اول هیچ کیم ایرسہ اید کافی یو قایردی فچان
 آدم علیه السلام ننک صورتی بالچقدان بار اتلغان دان صونک
 جبرائیل علیه السلام کور رکا آرزو قیلاری الله تعالیٰ دن
 اذن استاب دار و بکوردی (سبحان الله) دیدی فچان

آدم عليه السلام ننک جانی تندیکا کردی ایرسه آدم عليه
السلام تو چکور دی و تقی (الحمد لله) تیدی و تقی فچان کم
نوح عليه السلام ننک کمه سی باتماقدان قوتلدى
وطوفانىز ندیه امین بولدى ایرسه بوننک شکرانه سی
اوچون (لا اله الا الله) دیدی و تقی ابراهیم عليه السلام
اوغلی اسماعیل نی قربان قیلورغه تلا کاندە فدا سی
اوچون قوچقار کلدی ایرسه شکرانه سی اوچون (الله اکبر)
دیدی و تقی فچان محمد صلی الله علیه وسلم معراج مغه بارغانه
الله تعالی ننک عنایت و رحمت نظرن بلدى ایرسه رحمت
اچندە غرق بولوب ایدیکم (الاحول ولاقرة الا بالله العلي
العظيم) (ای مؤمنلر هر کم ایرسه کا توفیق رفیق اولوب
وسعادت ياری قیلوب بویش کلمه نی ایتسه حق سیحانه
وتعالی دن بو ایتلکان بش کم ایرسه لرننک ثوابین تابقای
وتقی هر فچان مؤمن قول آریغ اعتقاد بره (سبحان الله)
دیسے دنیا نور بره تولغای واکر (والحمد لله) دیسے کوکلر
نور بره تولغای واکر (ولا اله الا الله) دیسے بىلر نور بره

دکوکلر نور برله تولغای (والله اکبر) دیسه حق سبحانه و تعالی
 فرشته‌لر براتقا قیامت کا تیکر و بوتسپیختنی او قوغایلار
 الله تعالیٰ ثوابلن بو بندونک عمل بازوینه یازغای
 (ای مؤمنلر و ای عزیزلر او ز قدر نکزني او ز نکز
 بلمس سزلر آنک او چون کم الله تعالیٰ تلکزني
 او ز یادی ننک او رفی قلب تورور و کونکلو نکزني او ز
 محبتی ننک او رفی قلب تورور و آیاغنکزني او ز حاجت نونکز کا
 و مسجد کا و جماعت نمازینه بور رکابر اتب تورور و قول نکزني
 خیر و احسان قیلماقغه براتب تورور و کوزونکزني
 عبرت لار کور رکا و او گوت آلماقغه براتب تورور (بس
 ای مؤمن الله تعالیٰ سن کا منچه عنایت و رحمت روزی
 قلب تورور بس آنک شکری او چون بو کلمه تمجید نی
 او قوغل هر کشی کم صدق و اخلاص برله بو کلمه تمجید نی
 ایت سه حق تعالیٰ آنی یار لقاب عنایت و رحمت قیلور خاصه
 اول کشی لر کم ایزته و کیچه بو تسبیح گه مشغول بولسہ آن لار ننک
 وجودنده هیچ کناه قال ماغای و آنادین یانکا تو غمیش

ڪبى بولغاي (ننه کم پيغمبر صلی الله علیه وسلم بيوردي
 الله تعالى قاشند هبو تمجيد کلمه سى آرتوغراق و يخشيراق
 سوزلردندر (ودخى اول سرور انبیا و مهتر اصفیا محمد صلی
 الله علیه وسلم بيوردي هر کيم (سبحان الله) ديسه انجيانى
 او قمش تىك بولغاي و هر کم (الحمد لله) ديسه تورىتنى
 او قمش تىك بولغاي و هر کم (لا اله الا الله) ديسه زبورنى
 او قمش تىك بولغاي و هر کم (الله اکبر) ديسه قرآننى
 او قمش تىك بولغاي و هر کم (لا حول ولا قوة الا بالله العلي
 العظيم) ديسه آنداق بولغا يكم يتنى قت ڪوئداسى
 ويتنى قت يerde کى فرشته لرننك ثوابنى بوبند هننك عمل
 نامه سىغەبت كايلر زەمى سعادت و دولت اول بىنڭ كەم توفيق
 تابب بو تسبیح ارنى اي توب ناما ئعمالىغە بو تسبیحلى
 ثوابى بىرلە بىتلە بىرلە بىرلە مشرف و مكرم بولغاى
 خيرده آنداغ گلوب تر رکم رسول صلی الله علیه وسلم
 بىزماندە آلتى كون طعام طابىمادى تناول قىلورغە بىس
 اول رسول بىز رىك وارقارنىغە تاش باغلار ايردى تادوشمانلى

کوزینه قورصاغم توف کورنکای دیوآلنی کوندین صونک
 الله تعالى جبرائيل فرشتهنی بیار دی تمام یر یورزنده کی
 خزینه آچقوچلارین آلوب کاری ایتدیکم یار رسول الله
 الله تعالى دن سنکا سلام و تقی یر یورزند اکی خزینه
 آچقوچلارن بیار دی آلغل و مصالحتنک اوچون خرج
 قیلغل محتاج بولما غل آج و بالانغا چلقدین قوتلغول رسول
 عليه السلام ایدی ای قرنداشم جبرائيل هر درهم و دینار
 خرج قیلور من حسابن بیرماک کراک ای جبرائيل بو
 آچقوچلارنی آلوب دارغل من کا کرکه ز و حسابن و بره
 آلماز من آج بولسام صبر قیلور من وا شر توف بولسام
 شکر قیلور من وا شر من دنیاده عیش و فراغت قیلسام
 آخرت عاصی امنلرم کانچوک شفاعت قیلغای من و آخرت
 بلاسی دشورار ای بر ضعیف امنلرم صبر قیله بلماسلر
 آنلار ننک جفاسین دنیاده من تارتور من تا آخرت آنلار
 نجات تابغایلار دنیا محتاج لغنى آننک اوچون اختیار قیلوب
 تر در من تا آنلار غه شفاعت قیلسام قبول بولغای بو سبden

فربیش کافرلری مال کوبىلەندن واوغل قز کوبىلەندن
 پیغمبر عليه السلام فخر قىلور اىردىلەر كم اڭىز بىزلىرى اولساك
 مالمز واوغل قز من كوب اىرر مالمز اوغلانلار مزغە قالور
 بىزنىڭ اورنۇمىزدە او تىرلار محمد مصطفى صلى الله عليه
 وسلام نىڭ مالى واوغلانلارى يوق او زىندىن صرنىڭ
 دىنىي وملتى بوزلور ونسلى اوچار دىدىلەر الله تعالى بىو
 آيتىنى بىاردى قوله تعالى (الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ
 الدُّنْيَا وَالْباقِيَاتُ الصَّالَحَاتُ خَيْرٌ مِنْ دَرَبِكَ ثُوا بَا وَخَيْرٌ أَمْلاً)
 (يعنى الله تعالى بىوركىم مال واوغلانلار وېرانلىقىغە ياقن
 ترى كىلەك در زىنت آرتۇق اىرماس وقيامتىدە فايدە
 بىرماس اڭىزچە دنبىادە صفاسى بار تىرر اما باقىاسى يوقدر
 مکر كم صالح عمل وخير طاعت كم خاصە الله تعالى رضاسى
 اوچون بولغاى (خبردە آنداغ كلور كم عبد الله بن عباس
 رضى الله عنه رسول عليه السلام دن سؤال قىلىدى يار رسول
 الله باقىات صالحات نىڭ معناسى نه بولور رسول عليه
 السلام ايدى من جبرائيل عليه السلامدى صوردى

جبرائیل علیه السلام ایدی حق تعالی هیچ بر نرسه عرشدن
 اولوغراف یار اتمادی عرشنک اولوغلقی اول مقدار
 ایر رکم آلتی بوز منک کنکره سی بار هر کنکره سی ننک
 اولوغلقی یر و کوک وا جماح و تمو غنی بر نرسه کا صالحوب
 بر کنکره کا آ صاقو ویسه کویا که بر سفره نی یعنی آش یا ولقنى
 بر یغاققه آ صوب قویمش تیک بولگای (بس بر کنکره ننک
 اولوغلقی بوقدر بولسہ آلتی بوز منک کنکره نه مقدار
 اولورن آندان قیاس ایله الله تعالی تورت فرشته
 یار اندی فرمان قیلدیکم ای فرشته لر مندین کوچ و قوت
 تلانکولر (بر فرشته ایندی ای بر اتفاقان تنکریم منک اول
 مقدار قوت و پر کل بویتی قات کوکنی ایکی بار ماغم بوله
 کوتار کایمن الله تعالی آنکا آنی بیردی (اینچی فرشته
 تلا دیکم ای آ سراغوچی تنکریم منک اول مقدار قوت
 و پر کل کم بویتی قات بر فی ایکی بار ماغم بوله کوتار کایمن
 الله تعالی و پردی (اوچنچی فرشته ایندی ای بر اتفاقان
 منک اول مقدار قوت و پر کل تمام در بالارنی کوتار کایمن

الله تعالى بيردى (دور تېچى فرشته ايتىدى اى عزير اوغانى
 منكا اول مقدار قوت ويركىنلىرىنى سوتاركايمىن فرمان
 كلدى سنكا اوشال مقدار قوت ويردم آزىزىن صونك
 الله تعالى دين خطاب كلدى اى فرشته لرم عرشنى
 كوتارنكلار بس بو دورت فرشته دورت يانىغە كروب
 آلتىمش يل كوج وزور قىلىدىلار عرشنى تبرتە آلمادىلار
 زور قىلىمدىن تىرلاپ دريالار تىك صولار روان بولدى
 حيران وعاجز بولدىلار ايرسە حق سبعانە وتعالى دين
 فرمان بولدى كم بوكلمەلرنى او قونكىلار ديو (سبحان الله
 والحمد لله ولا إله إلا الله والله أكبير ولا حول ولا قوة إلا بالله
 العلى العظيم) بس اول فرشته لر كم بوتسبىخنى او قوماڭ
 بىرلە عرشنى كوتاردىلر حق تعالى قدرنى بىرلە في الحال
 عرش مجيد شول تورت فرشته ننك او سنتىدە تورور
 آياقلارى يركا تىكمائى تورور (وبو كلمەلرنى همىشە
 او قورلار بىر ساعت تىك تورماس لار (بس هر كم بوكلمەلرى
 او زينه ورد قبلسىه آننك آخرنى معمور بولغاى وحساب

دشوار لغى آنکا آسان بولغاى تاقيماتكا تىكرو اول فرشته لركا
 نه مقدار ثواب بولسە بوكشى نىڭ ناما ئعمالىغە اول
 مقدار ثواب بىتكايلىرى جبرائىل عليه السلام ايتدى
 يا رسول الله باقيات صالحات نىڭ معناسى بوكلمە ترر
 هر كم بوكلمە لرنى اوقسە منكولك درجه لركا ايرشور
 الھى بارچە مزغە توفيقىنى رفيق قىلوب بوكلمە لرنى
 اينمكىنى روزى قىلغايى سن وبارچەنى صدر جنانغە
 كرامت روزى قىلغايى سين آمين يامعین (دھى پىغمبر
 صلى الله عليه وسلم ايتدى ايکى سوز باردە تلکا ينكىيل در
 قيامت ترازو سنئ آغردر الله تعالى كا سوكلودر اول ايکى
 سوز بودر (سبحان الله وبحمدك سبحان الله العظيم وبحمدك)
 كلمات دلپذير تمام شد (استغفر الله واتوب اليه) (پىغمبر
 صلى الله عليه وسلم ايتدى هر كم بوتسبىخنى تانك
 آطغاندىن صرنك ايرته نماز يىننك فرضنى او قوغانچە يوز
 مرتبە يىنسە دنيا خور بولوب كىلىور الله تعالى هر بر
 سوزىدن بر فرشته يراتور قيامت كا تىكرو تسبیح اينور

آننىڭ

آنک ثوابی اول من گذا یازلور (مشکاه الانوار) (سؤال)
تلکاينکل تراز وده آغر نتاك بولور (چواب اول ترر دنيا هالي
آخرت حاليدا او خشاماس (نتكيم پيغمبر صلى الله عليه وسلم
ایندی دنيا آرتوقلغي آخرت کلکی در دنيا کلکی آخرت
آرتوقلغي در دیدی بوکون تلکا ينکلک بيردي بر زمانه
تسبيح تهليل ايتسانك کوز یوموب آچقوچه عرشا ک آشار
اول تل ينکل لکی در (وينه آغر لقني آياققه بيردي او زون
كونك ايمکانب یورسه ايکی فرسخ دين آرتوق بارا آملاس
اول آياق آغر لقى در اما قيامنده آياق آغر لقنى تلکا
بيرولر تل ينکل لکن آياققه بيرولر کوز یوموب آچقوچه
اوج منك يل لق صراطنى کچار (وينه آياق آغر لقنى
تلکا بيرولر مؤمن ننك طاعتنى تراز وننك بر پله سيدا
اور سه لر تقي یاز قلارنى بر پله سيدا قوي سالار یاز قلاري
آرتوغراف کلاکاي ینى قت کوکنى وينى قت برنى طاعت
پله سيدا او رغایلارينه یاز و قلاري آرتوق کلاکاي ادل حاله
هوا دين بر سيساک کاغد اوچا کلوب طاعت پله سيءه قونغاي

اول ۋەمۇغ ياز قىلاردىن يىنى قات كۆكدىن وىنى قات
 يىردىن آغىر راڭ كىللىكى اول كاغدىنى آچب كورسە لىرى بولكەمە
 (سبحان الله وَبِحَمْدِهِ سُبْحَانَ اللَّهَ الْعَظِيمَ وَبِحَمْدِهِ) بىنك لىك
 تورور (بس آياق آغىلغى تلاكا بىرلەكىنى بو تورور
 (قصص الأنبياء كتابىندىن منقولدر) (فصل في صلوة
 التسبيح) روایتىر ابن عباس رضى الله عنهمادن درستىلەك
 وراستىلەقىدە پىغمبر مىلى الله عليه وسلم عبد المطلب
 اوغلى عباس رضى الله عنه كا اىتىدى اى منم عمم يعنى
 آتام بىرلە بر توغمە آقام اوڭراتايم مو سنكا ايا بىرايم مو
 سنكا ايا قىيلايىن مو سنكا بر اشنى بولور سنكا اوئن ايدىڭو
 فايدە هر فچان قىلاسانك اوشبو اشنى يارلىقانور سننىك
 كىناه لارنىك نىنك اوئلى و آخرى خطاسى و قىدا قىلغانى
 كېچىكى واولوغى ياشرونى داشكارەسى دىدى اوقوغل
 دورت رکعت نماز تسبىخنى هر رکعتنى بىر يۈلى الحمدنى
 دىقى بىرسورە اوقوغل آندىن صونىك اينكل اوئن بىش كىرە
 (سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكابر) تىب

موندین صونک رکوع قیلغل ینه اینکل اوں مرتبه موندین
 صونک باشندک کوتار کل رکوعدن ینه اینکل اوں مرتبه
 موندین صونک سجدہ قیلغل ینه اینکل اوں مرتبه موندین
 صونک باشندک کوتار کل اۆلکى سجدہ دین ینه اینکل اوں
 مرتبه موندین صونک ینه سجدہ قیلغل ینه اینکل اوں مرتبه
 موندین صونک باشندک کوتار کل ایکنچى سجدہ دن ینه
 اینکل اوں مرتبه ایکنچى رکعت کا تور ماس بورن (الحاصل
 هر بر رکعته یتمش بش مرتبه بولور اکر کوچک یتسه
 هر کونده او قوغلا اکر آنکا کوچنک یتمشه هر جمعه ده
 بر او قوغلا اکر آنکا کوچنک یتمسه هر آیده بر او قوغلا
 اکر آنکا کوچنک یتمسه هر یلده بر او قوغلا اکر آنکا
 کوچنک یتمسه عمر نکل ب مرتبه او قوغلا آنکا اوچون بارچه
 نفللر دن فضیلتی کوبدر (كذا في المصايح) (زهرة
 الاشجار ده کیلتوردى لا یقراف رکوعده اینمک بودر
) (سبحان رب العظيم وبحمده) بر مرتبه يا موندین
 آرتوق اینکاي وتعی سجدہ ده اینکاي (سبحان رب الاعلى)

و بِحَمْدِهِ) وَنَقِي تَعْبِيَاتِكَ اولتُورغانلَكْ تَسْبِيحاً مَارْنِي الْكَارِي
 اوقسون المُنْجِيَاتِ دِين (نَقْلٌ مِنْ تَعْلِمِ الْصَّلَاةِ) (ماشَاءُ اللَّهُ كَانَ)
 يعنی هر اول نرسه کم تلامذی الله تعالی بولماقلغن بولدى
 (وَمَالِمْ يَشَاءُ لَمْ يَكُنْ) نقی هر اول نرسه کم تلامذی
 الله تعالی بولماقلغن بولمادی (أَلَا يُمْانُ) يعني ايمان
 دید کمزننك معناسی (اقرار) يعني خبر ويرمکىز
 (بِاللُّسَانِ) تل بوله (وَتَصْدِيقٌ بِالْقَلْبِ) نقی راستقہ
 توغافر كونكل بوله (بِمَا) شول نرسه کم (جَاءَ) كلتوردى
 (بِهِ) اول نرسه (مِنْ هَنْدِ اللَّهِ) الله تعالی جانبىدىن
 (مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ) يعني پيغمبرمۇز محمد الله تعالی ننك
 بىارلىش ايلچىسىدر و خبر چىسىدر (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ)
 بر کون رسول صلی الله عليه وسلم يارانلىرى
 بوله اولتوروپ ايردىلر جبراينىل عليه السلام كىدى آف
 يوزلوف آف تونلاق و قرا ساچلق هېچ كشى آنى بلمادى کم
 نه كشىدر (پيغمبر عليه السلام ننك تزلرى ينه نزىن
 قويوب ايکى قولنى ايکى تزى ننك اوستىنه قويوب

صوردى اى محمد ايمان نه ترر (رسول صلى الله عليه
 وسلم جواب ويردى ايمان اول ترر او لا ايمان كلتور مكليك
 الله تعالى غه وتقى آننك فرشنه لرينه وتقى آننك
 كتابلر يغه وتقى آننك پيغمبر لرينه وتقى قيامت كوننه
 وتقى بلماك كركم يخشيلق ويماائق خداي تعالى ننك
 قدرتى دين ترر وتقى اول كاندىن صونك تريلمك مف
 ترر ديب جواب بيردى (اول كم اي رسه ايدى راست
 ايتورسن (وتقى صوردى اى محمد اسلام نه ترر رسول
 صلى الله عليه وسلم ايدى كم اسلام اول ترر كم تنوبلق
 بيرمن كم هيج خداي يوقدر مكر الله تعالى در محمد
 رسول الله آننك يياركان اي لچسى ترر وتقى نماز قلمق
 وتقى ركوة ويرمك وتقى رمضان آيننك روزه سن
 تو تماق و كعبه كا طواف قيلماق اسکر كوچى يتسه ديب
 جواب بيردى (اول اي رايدى راست ايتورسن اى محمد
 (صور ديكم احسان نه ترر رسول عليه السلام اي تديكم
 احسان اول ترر كم خداي تعالى ن آنداق بلسانك كم

بارچه‌غه حاضر کور دتور دیب و تقی آنداف بلسانک کم
 خدای تعالی منی کورا ترر دیب جواب بیردی و تقی
 ایندی راست اینتورسن اول ابر کم پیغمبر علیه
 السلام ننک آلدندان غایب بولدی و تقی پیغمبر علیه
 السلام ایندی یاعمر هیچ بیلد نکزمو کم بو کم ترر
 عمر رضی الله عنه ایندی خدای بلور و دخی خدای
 رسولی بیلور دیب رسول علیه السلام ایدی بوجبرا ائیل
 ترر کم سزلر کا دینون کرنی تعلیم بیروب ایدی بس
 معلوم بولدیکم ایمان ننک اصلی آلتی ترر کم ایندی
 (ایمان مجمل) یعنی مؤمن به لر کا قسه لق برله
 ایناماق (آمنت بالله) یعنی ایناندم الله تعالی غه
 (کماهو) یعنی نتاکم بولدی اول الله تعالی ذات
 شریفنده (بأسائمه) اول الله تعالی ننک بارچه اسم لرینه
 (وصفاته) اول الله تعالی ننک بارچه صفاتلارینه
 (وقبلت) تقی قبول قیلدم (جمیع احکامه) یعنی
 اول الله تعالی ننک بارچه حکم لرنی هر کم اینسه سچک

تلى بىرلە راست كونكلى بىرلە اينانسە الله تعالىٰ كا وبارچە
 اسلاملىكا وبارچە صفاتلار يغە قبول قىيلدم اسلام دىننى
 هرنە كم آننك اپچندەدر وبيزدم كافرنىك كفرلىكىدىن
 وهرنە كم آننك اچندەدر ديو ايمانى معتبردر (اكر
 صورصالار اى عزيز قىزلاش دىنونك نه در (جواب)
 دىنم اسلام وقبلەنك نه در (جواب) قبلەم كعبة الله در
 ايماننك نه در (جواب) ايمانم (لا إله إلا الله محمد رسول
 الله) كملرنى دوست توتارسن (جراب) چهاريارنى
 دوست توتارمن چهاريارلر كملدر (جواب) اوئل
 ابوبكر ايكنچى عمر اوچونچى عثمان دورتىپى على
 رضوان الله تعالى عليهم اجمعين تنكرنىنى نچوك
 تانورسن (جواب) هېچ نرسە كا تىكىرى او خشاماس
 وھېچ نرسە تنكرىكا او خشاماس بارچەنى يراتقوجى
 وبارچە ترىيڭكارزق بىركوچى وبارچە اشكاره وياشرىنى
 بىلکوچى بىردى او راتاغى وتنكىداشى يوقىر دىب شكسىز
 وشىھىز كورمىنچە تانورمن وبارچە حالىدە حاضر

وناظر دیب بلورمن دیکل (ایمان مفصل) یعنی
 مؤمن به لرکا آبرا آبرا اینانمك (آمنت) ایناند
 (بالله) الله تعالى کا (وَمَلَائِكَتَهُ) تقی آنک فرشته لریکا
 (وَكَتُبَهُ) تقی آنک کتابلاریغه (وَرَسُلَهُ) تقی
 آنک پیغمبر لریکا (وَالْيَوْمُ الْآخِرُ) تقی قیامت کونیکا
 (وَالْقَدْرُ) دخی تقدیر کا (خیره) اول تقدیر نک
 ایدگوسي (وشره) تقی اول تقدیر نک یاوزی (من الله
 تعالی) الله تعالی قدر تندن در (وَالْبَعْثُ) دخی قبردن
 قوبماقلقه ایناند ننیاداغی صورت نک
 (بعد الموت) اول کاندین صونک

تمت تمام